

N:o 86.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 1 maj 1893.
 — — — — Andra Kammaren den 2 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, om undersökning och förslag, åsyftande ett bättre ordnande af förhållandet mellan lappar och jordegare i vissa trakter nedanför lappmarksgränsen.

(1:a Kammarens tillf. utskotts [n:o 1] utlåt. n:o 10.)
 (2:a " " " " [n:o 2] " n:o 13.)

Till Konungen.

Uti lagen angående de svenske lapparnes rätt till renbete i Sverige den 4 juni 1886, § 1, stadgas, att lapparne äro berättigade att, under iakttagande af de i nämnda lag meddelade föreskrifter, uppehålla sig med sina renar icke allenast inom Norrbottens och Vesterbottens läns lappmarker och å de för dem inom Jemtlands län afsatta land, utan äfven å de trakter i öfrigt, hvilka de efter gammal sedvana intill lagens utfärdande besökt, och att der betjena sig af land och vatten till underhåll för sig och sina renar. På enskildes egor, belägna utom Norrbottens och Vesterbottens läns lappmarker eller inom de delar af dessa lappmarker, som vid redan förrättad eller framdeles skeende afvittring förklarats tjenliga för odling, må dock lapparne utan vederbörande jordegares eller brukares samtycke uppehålla sig en-

dast under oktober—april månader, der ej sådana egor vid afvittringen bibehållits jemväl såsom renbetesland eller ovanliga väderleksförhållanden utgöra hinder för flyttningen. Föreskrifter angående renmärken, hvarigenom lapps renar skola kunna från annans åtskiljas, hafva lem-nats i en särskild, jemväl under den 4 juni 1886 utfärdad lag.

I en vid innevarande Riksdag väckt motion har föreslagits, att Riks-dagen måtte hos Eders Kongl. Maj:t anhålla om undersökning och utredning rörande de missförhållanden, som skulle förefinnas mellan lapparne och jordegarna i de trakter nedanför lappmarksgränsen, der lapparne ega att uppehålla sig under vintermånaderna, samt om framläggande för Riksdagen af förslag till de åtgöranden, som kunde erfordras till ett bättre ordnande af förhållandet derstädes mellan jordegare, å ena, samt lappar och renegare, å andra sidan.

I motionen har hufvudsakligen anförts, att den skada, lapparnes flyttningar åstadkommit före utfärdandet af lagen om de svenske lap-parnes rätt till renbete i Sverige den 4 juni 1886, varit jemförelsevis ringa, och att högst sällan renar kvarlemnats vid återflyttningen från nedre landet, men att detta förändrat sig efter lagens utfärdande, i ty att den lagstadgade rätten för lapparne att för renbete uppehålla sig i de trakter, som de efter gammal sedvana hade besökt, syntes i deras uppfattning utsträcka sig ej blott till vintermånaderna, utan till hela året, hvarför de under senaste åren vid återflyttningen till lappmarken i nedre landet kvarlemnade ett icke ringa antal renar helt och hållet utan vård, och då inga vanliga stängsel hindrade renkreaturen, så ut-öfvade dessa stor skada dels å ängar, dels å rågåkrar och lindor, samt uppväckte stort missnöje hos den bofasta befolkningen. Mot denna öfversvämmning af renar stode den bofasta befolkningen så godt som rådlös, ty då renarne ej kunde såsom tama djur fångas och deras mär-ken undersökas, vore det så godt som omöjligt att bevisa, hvilken ren-egares djur förorsakat skadan, och äfven om bevisning kunde åstad-kommas, skulle i de flesta fall de sakfælde, som ofta endast voro vår-dare af andras egendom, sakna tillgång till skadans ersättande.

Till följd af denna lapparnes stegrade försumlighet i vården om sina renar hade en annan förut mer sällsynt lagöfverträdelse uppkommit, i det att brotten mot 17 § i renbeteslagen ökats, i hvilken para-graf bland annat stadgas straff för den, som oloffigen faller eller miss-handlar lapparnes renar eller fördrifver eller ofredar dem på tillåtna uppehållsställen. Antalet af de renar, som oloffigen dödades, vore icke ringa. Ehuru lapparne i icke obetydlig grad lede af dessa missförhål-

landen, kunde dock ifrågasättas, om icke den skada, som den bofasta befolkningen lede, och den demoralisation, hvilken möjligen genom otydliga eller ofullständiga lagbestämmelser uppkomme, vore än svårare. För afhjelpande af nämnda missförhållanden borde lapparne strängare tillhållas att under våren, medan det lättast läte sig göra, medtaga renarne från kustlandet till lappmarken, hvilket ändamål kunde vinnas antingen derigenom, att nedre delen af landet t. ex. kommunvis delades i vissa beteskretsar, inom hvilka lapparne gemensamt ålades ansvara för den skada, hvilken under sommaren vållades af renar, som qvarlemnats inom området, eller ock genom föreskrift derom, att alla renar, hvilka under sommaren qvarlemnades i nedre landet, skulle under vederbörlig kontroll för egarens räkning dödas.

Enligt hvad Riksdagen erfarit, har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Jemtlands län till Eders Kongl. Maj:t inkommit med förslag till lag angående de till nämnda län hörande lappars rätt till renbete, och lärer Eders Kongl. Maj:t den 11 sistlidne februari anbefalt dess bemälde befallningshafvande att, sedan inom de socknar af länet, som af samma lagförslag hufvudsakligen beröras, såväl den bofasta befolkningen som lappbefolkningen lemnats tillfälle att deröfver sig yttra, till Eders Kongl. Maj:t inkomma med de vid sammanträdena förda protokoll samt vederbörande kyrkoherdars och kronobetjenings yttranden och dervid jemväl afgifva det underdåniga utlåtande, hvartill förenämnda yttranden kunna föranleda. Förhållandet mellan lapparne och de bofaste kommer således i vissa delar att, efter en omfattande utredning, varda föremål för Eders Kongl. Maj:ts förnyade pröfning, och det synes då önskligt, att denna pröfning samtidigt kommer att omfatta alla de anledningar till missförhållanden och tvistigheter, som förefinnas mellan lapparne och de bofaste. Utan att ingå i en närmare granskning, vare sig af befogenheten utaf de anmärkningar, som, på sätt ofvan förmäles, förekommit mot de den 4 juni 1886 utfärdade lagar dels angående de svenska lapparnes rätt till renbete i Sverige och dels angående renmärken, eller utaf ändamålsenligheten af de förslag, hvilka framstälts i syfte af missförhållandenas afhjelpande, får Riksdagen, som anser de anförda anmärkningarna utgöra ett uttryck för ett inom vissa delar af de nordligaste länen rådande missnöje med nuvarande förhållanden mellan lapparne och de bofaste, fästa Eders Kongl. Maj:ts uppmärksamhet å hvad, på sätt ofvan blifvit angifvet, i detta ärende hos Riksdagen förekommit och anhålla, det Eders Kongl. Maj:ts täcktes låta anställa undersökning om de missförhållanden, som förefinnas mellan lappar och jordegare å de trakter nedanför lappmarksgränsen, der lap-

parne ega att uppehålla sig under vintermånaderna, samt för Riksdagen framlägga förslag till de åtgärder, som pröfvas erforderliga till undanrödjande af nämnda missförhållanden.

Stockholm den 2 maj 1892.

Med undersätlig vördnad.

N:o 87.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 1 maj 1893.
— — — — Andra Kammaren den 2 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående ändring i §§ 13 och 17 af lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

(Sammansatta Banko- och Lagutskottets utlåtande n:o 3).

Till Konungen.

I en till Riksdagen aflåten proposition har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för sin del besluta, att §§ 13 och 17 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873, sistnämnda paragraf sådan den lyder enligt kongl. kungörelsen den 17 mars 1876, skola erhålla följande förändrade lydelse: